

Un cabo castellà *furibundo*, d'aquells que al sentir-nos parlar, diuen que «los catalanes rebuznan» sempre que arribaven quintos catalans al castell y ell els hi havia d'ensenyar l' exercici, els motejava asquerosament y tractàvals de *jodios* am las corresponents pallissas y puntadas de peu.

Sa conducta, no del tot lloable, motivá que un dia que maltractá un quinto fill de Vilabertran, uns quants joves d'aquest poble l'espereassin y... ja pod suposar-se'l desenllás.

Citem aquets cassos per probar que 'ls castellans sempre serán considerats com gent estrangera á Catalunya y no solsament per nosaltres que com dihent els mofetas ens ha *grillat la seba catalanista*, sino per tot el poble català.

Que's desenganye «La Unión» poden semblar-nos amics els castellans, mes instinctivament, dintre 'l nostre pit, al veurer que nostres industrials cridan, que nostres comerciants agonitzen y que nostres pagesos renegan, al veurer passar un castellà, empleat (ja se suposa) ben mudat amb el puro á la boca, y l'arrodonida *patria* ben acotxada per l'aristocratica levita no podem de menys que dir am rabia: ¡Menyayres ¡Sou la nostre ruina!

A CATALUNYA

¡Catalunya, Catalunya!

Gloria de qui t'engendrà,
Honor d'una mare ingrata,
Orgull de tos fills lleals,

Enveja de tas germanas,
Admiració dels estranys,
Benvolguda patria meva,
Aixeca serena el cap.

Aixeca 'l cap y contempla
De ta nissaga 'ls afanys,
Per ta superba grandesa
D'altres temps ressucitar.

¡Mira, am quin ardor trevalla!

¡Mira, am quin dalé s'hi fa!

De sa fredor y letargia

¡Ab quin foc vá despertant!

¡Y cóm no! ¡pod oblidar-se

De la llet que n'ha mamat,
Sentint brollar en sas venas

De plé á ple la teva sanc?

A pesar de vents contraris

Poc á poc t'empeny avant,

Am fé, constancia y fermesa,

Ella á terme 't portará.

Am fé, constancia y fermesa

Fins se fa 'ls monts aplanar,

Y aquestas virtuts no mancan,

Grat á Deu, en nostres llars.

Avant irás, mal li pesi
De ta mare al cor glassat;
Aquella mala madrastra,
Que mare? no t'ho es pas.

Aquella mala madrastra,
Que, estrangers profits mirant,
Sovint te mostra l'espectre
Esgarrifós de la fam.

Y tant y tant cada dia
Te vá estrenyent el dogal,
Que no pods, d'agorratada,
Ja gayre be respirar.

¡Qué li has fet, que de ses iras
Eternament sigas blanc?
¡Qué?... sempre greus sacrificis
De rius d'argent y de sanc.

Perque Den t'ha fet hermosa
Com la florida de maig,
Y perque, trevalladora,
Fins or de les pedres tras;

Gelosa, ella 't calumnia,
Dihent que t'has proposat
L'antic llas que abdós vos lliga,
D'un colp, rebelde, trencar,

¡Tú, que sempre has donat probas
De sencera y de lleal!
¡Tú trancar-lo! ¡pobre victima!
Motius no te'n mancan pas.

Bé sab bé prou, quan t'acusa,
La traydora, que aixó es fals;
Y que 'ls llassos de familia
Son per tu llassos sagrats.

Bé sab prou que, si 't devora
L'afany de reconquistar
Aquells drets sants y llegitims
Esquinçats ja fa tants anys,

No son las armas de guerra
Las que tu sols empunyar;
Las armas am que batallas
Son las del honrós treball.

Amb aqueixes noblas armas
Li gitas resolta 'l guant,
Que amb ellas sempre estás prompte,
Sempre prompte á nous combats.

Amb ellas, doncs, y enjoyada
De virtuts de temps llunyanas,
Armas las més poderosas,
Si no 's deixan rovellar,

Enérgica, vigorosa,
Lluyta, lluyta sens descans,
Y, cada dia més forta,
A la fi tu vencerás.

ENRIQUETA PALER y TRULLOL.

Poesia premiada am primer accésit en el certamen de
Sans de l'any passat.